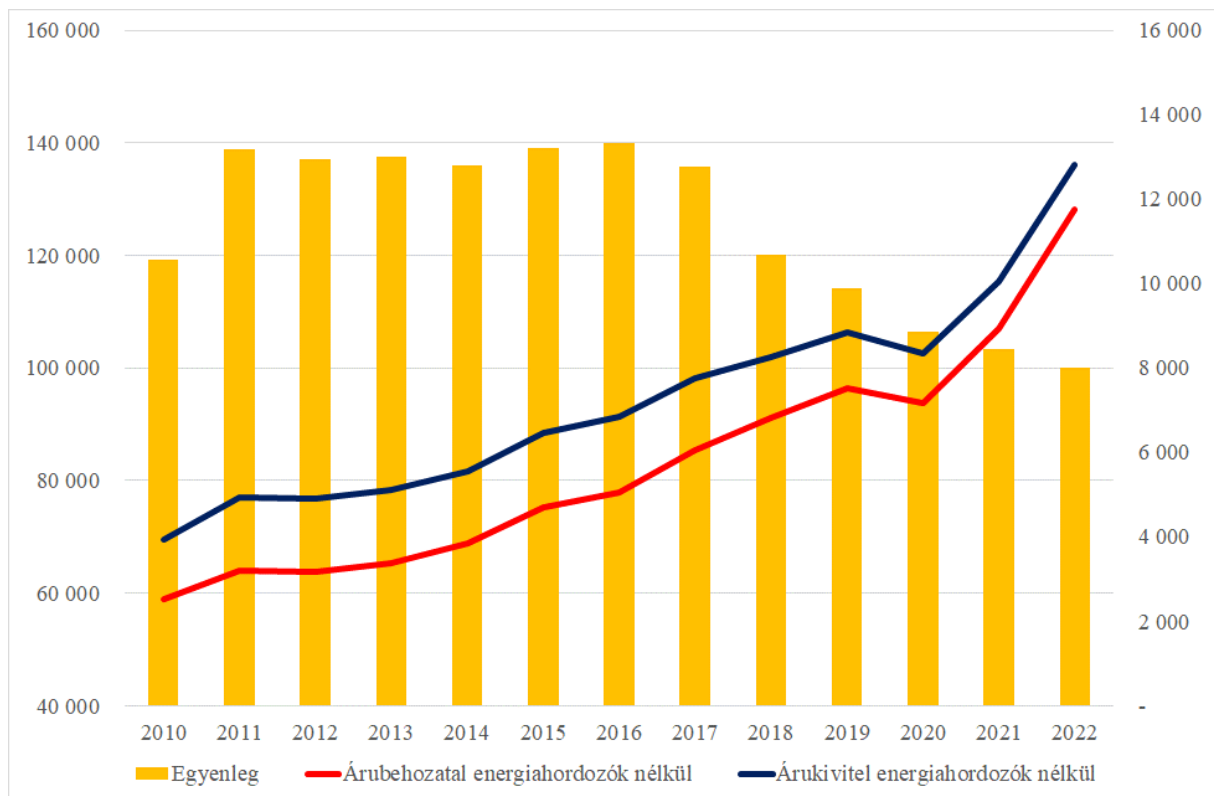

Mit ért el az (újra)iparosítás a külkereskedelem alakulása tükrében?

Magyarország árukülkereskedelmi egyenlege 2022-ben rekord nagyságú veszteséget mutatott (-8,6 milliárd euró) a KSH¹ szerint, míg az MNB² szerint csaknem -15 milliárd euró lett a hiány. A KSH adatai alapján 2021-től romlott az egyenleg jelentősen, az MNB szerint viszont már 2015-től romló a tendencia, s 2018-ban negatívra is váltott az áruforgalmi egyenleg. Abban a két adatsor megegyezik, hogy 2022-ben volt a legnagyobb romlás. Ez elsősorban az energia külkereskedelem veszteségeinek köszönhető (csak 2022-ben 9,8 milliárd euró volt a hiány emiatt). Ugyanakkor az energiakülkereskedelem nélküli adatok is azt jelzik, hogy zárul az olló az árubehozatal és -kivitel esetében, ami az egyenleg csökkenésében ölt testet.

Az energia nélküli árukülkereskedelem alakulása, 2010-2022 (euró)

Forrás: KSH adatok alapján GKI számítás

Míg az újra iparosítási program meghirdetése előtt a külkereskedelmi aktívum (energia nélkül) meghaladta a 13 milliárd eurót, addig ez 2022-re 8 milliárd euróra esett vissza, ami a behozatalnak a kivitelnél gyorsabb növekedésére vezethető vissza. Ez arra utal, hogy az újonnan létrejövő export kapacitások import tartalma magasabb, mint a korábbiaké, vagyis a hazai hozzáadott érték alacsonyabb (így egyre inkább az összeszerelő üzemek terepe Magyarország, ahol a jellemzően a többműszakos termelés betanított munkaerőt igényel, akik

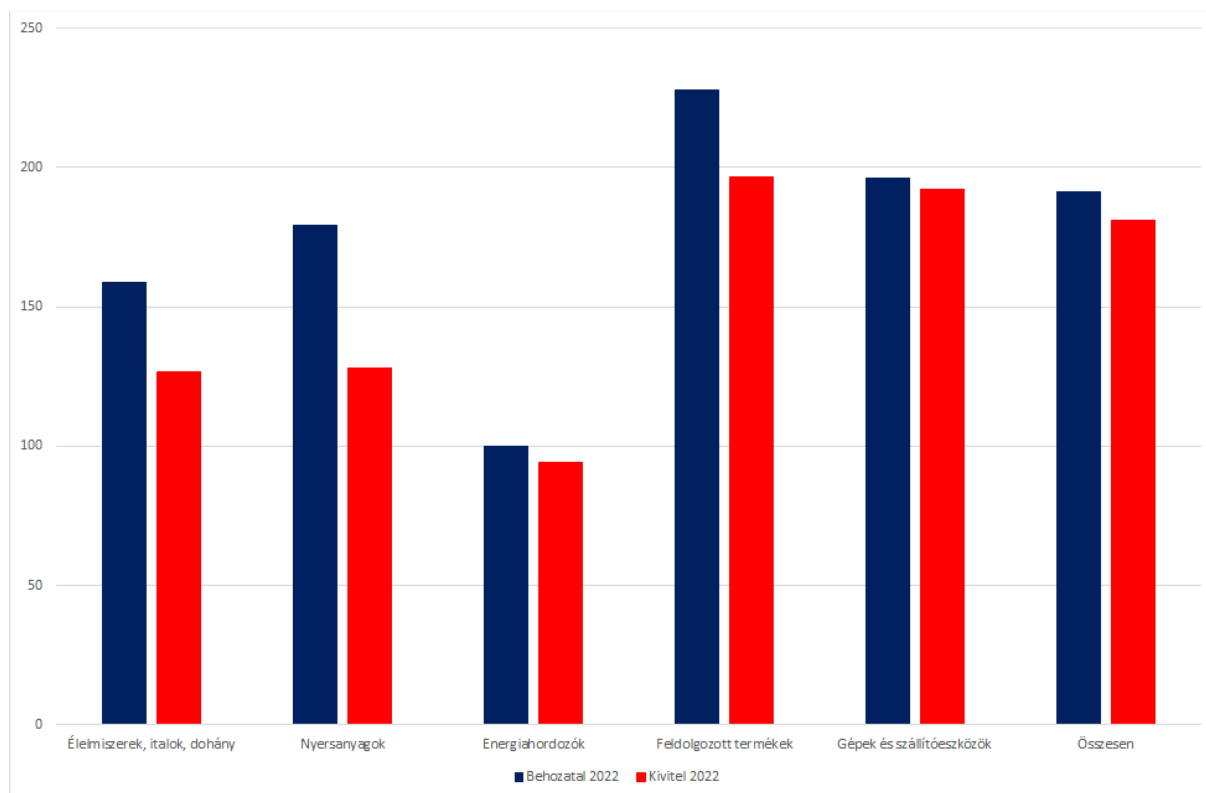
¹ https://www.ksh.hu/stadat_files/kkr/hu/kkr0013.html

² https://www.ksh.hu/stadat_files/kkr/hu/kkr0032.html

importált javakat szerelnek össze exportra). Ez, a jellemzően 80-85% közvetlen (és a további közvetett – pl. energia) import arányt figyelembe véve, persze nem meglepő. A primer energiafelhasználásban az ipar és az ipari célokat szolgáló közúti közlekedés együttesen közel 1/3-os súlyt képviseltek 2021-ben³.

Az árukülkereskedelem volumenének alakulása árucsoportok szerint 2022-ben

(2010 = 100)

Forrás: KSH adatok alapján GKI számítás

2022-ben 2010-hez képest minden megfigyelt termékkörben gyorsabban nőtt az import, mint az export volumenben⁴, ez különösen látványos az élelmiszerek (-32 százalékpont), a nyersanyagok (-51 százalékpont) és a feldolgozott termékek (-31 százalékpont) esetében. Összességében az árukülkereskedelemben a behozatal 10 százalékponttal volt gyorsabb a kivitelnél 2010-hez képest. Ez arra utal, hogy **nem volt túl sikeres az új exportpiacok megszerzése. Ezt támasztja alá az is, hogy az EU súlya a kivitelből⁵ a 2014-es 73,5%-ról 76,7%-ra emelkedett 2022-re.**

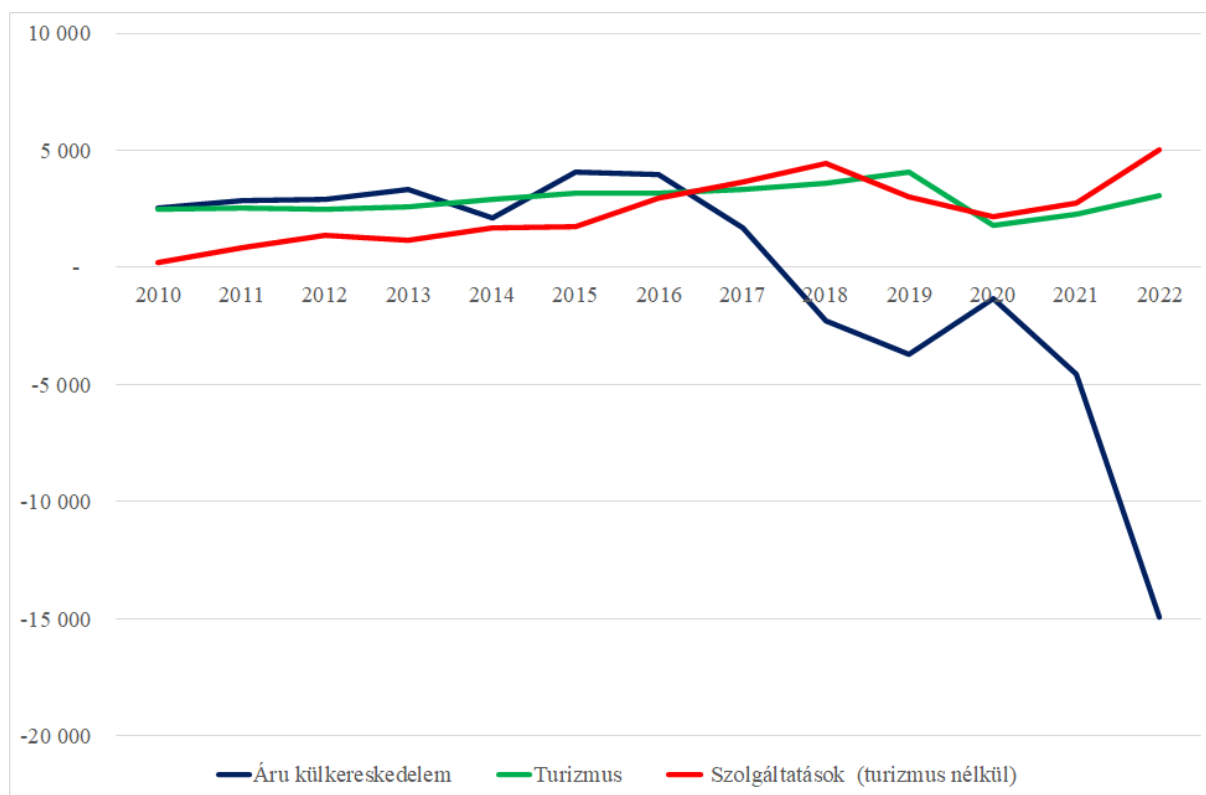
Az MNB adatai alapján **a turizmus nélküli szolgáltatás külkereskedelmi egyenlege és maga a turizmus egyenlege is folyamatosan pozitív volt 2010-2022 között**. Az előbbi 5, az utóbbi 3 milliárd eurót (együttesen **8 milliárd eurót**) tett ki 2022-ben. A szolgáltatások egyenlege (turizmus nélkül) tavaly rekordot döntött, míg a turizmus kezd magára találni a pandémiát követő visszaesésből (2019-ben még 4,1 milliárd euró volt a többlet).

³ https://www.ksh.hu/stadat_files/ene/hu/ene0006.html

⁴ https://www.ksh.hu/stadat_files/kkr/hu/kkr0015.html

⁵ https://www.ksh.hu/stadat_files/kkr/hu/kkr0008.html

Az árukülkereskedelem, a szolgáltatások és a turizmus egyenlegének alakulása, 2010-2022 (millió euró)

Forrás: MNB adatok alapján GKI számítás

Az adatokból kitűnik, hogy az **újra iparosítási politika hatására nem csökkent az uniós piacoktól való függés, illetve az áru külkereskedelmi pozíciónk (export-import egyenleg) is romlott.** Ez arra utal, hogy erősen importfüggő, jellemzően kevés hazai hozzáadott értéket termelő ipari üzemek települtek be 2014 után. **A tervezett nagy beruházások tovább rontanak ezen a helyzeten** (nagyobb importhányad, kis hazai hozzájárulás). Ugyanakkor az is látható, hogy a **szolgáltatások (s ezen belül a turizmus) fejlesztése sokkal nagyobb külgazdasági előnyt jelent, miközben GDP termelése is jobb hatásfokú.**

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1056 Budapest, Váci utca 84.fsz. 2. Telefon: +36-30-014-7848

E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Molnár László, molnar.laszlo@gki.hu, +36-30-577-0832